Европейски парламент
2019 – 2024

Комисия по външни работи

2022/2154(INI)

27.6.2023

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно препоръка на Европейския парламент към Съвета и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно укрепване на правото на участие: легитимност и устойчивост на изборните процеси в нелибералните политически системи и авторитарните режими
(2022/2154(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Начо Санчес Амор

Съдържание

Страница

ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ 3

ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

към Съвета и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно укрепване на правото на участие: легитимност и устойчивост на изборните процеси в нелибералните политически системи и авторитарните режими (2022/2154(INI))

Европейският парламент,

— като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека, и по-специално член 21, параграф 3 от нея,

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права и Общ коментар № 25 към него относно правото на участие в обществените дела, правото на глас и правото на равен достъп до обществени услуги,

— като взе предвид член 3 от първия протокол към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи,

— като взе предвид член 5, буква в) от Международната конвенция за ликвидиране на всички форми на расова дискриминация,

— като взе предвид Декларацията на ООН относно принципите за международно наблюдение на избори,

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 април 2000 г. относно помощ и наблюдение на избори от ЕС (COM(2000)191),

— като взе предвид насоките на ООН за държавите във връзка с ефективното прилагане на правото на участие в обществените дела,

— като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 март 2020 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията за периода 2020 – 2024 г.“ (JOIN(2020)0005),

— като взе предвид член 118 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-0000/2023),

А. като има предвид, че правото на гражданите да гласуват и да бъдат избирани при провеждането на периодични, истински демократични избори е основно, международно признато право на човека;

Б. като има предвид, че член 21 от Всеобщата декларация за правата на човека гласи, че всеки гражданин има правото да участва в правителството на своята страна и че всяко правителство трябва да се основава на волята на народа, изразена чрез

периодични, действителни и всеобщи избори; като има предвид, че това послание се потвърждава в Международния пакт за граждански и политически права,

В. като има предвид, че според Службата на върховния комисар на ООН за правата на човека правото на участие в свободни и честни избори е неразривно свързано с други основни права, като например правото на недискриминация, на свобода на словото и на свобода на мирни събрания и сдружаване;

Г. като има предвид, че провеждането на истински демократични избори е незаменим аспект от приобщаващото управление, тъй като чрез тях гражданите предоставят мандат на органите;

Д. като има предвид, че над 75 % от хората живеят в недемократични държави, което ограничава техните основни човешки права; като има предвид, че свиването на пространството за гражданското общество оказва отрицателно въздействие върху правото на участие в действителни избори;

Е. като има предвид, че правото на участие в действителни избори не се зачита от авторитарните и нелибералните режими, които провеждат фиктивни избори с цел укрепване на тяхната власт; като има предвид, че тези избори не са свободни и честни, че при тях няма реална политическа конкуренция и че се налагат ненужни ограничения по отношение на правото на гражданите да гласуват и да бъдат избирани;

Ж. като има предвид, че авторитарните и нелибералните режими все повече изготвят послания, които представят техните недемократични избори като истински, с цел те да придобият международна и национална легитимност, което е неоправдано поради недемократичното провеждане на изборите; като има предвид, че след това тази легитимност се използва на национално равнище, с цел да се увеличи одобрението и подкрепата на хората за този режим и неговото право да управлява, както и да се намали и делегитимира всяка опозиция срещу режима;

З. като има предвид, че отслабената независимост на съдебната власт и върховенството на закона, както и цялостното отстъпление от демокрацията в авторитарните и нелибералните режими позволяват прилагането на стратегии за легитимиране на тези режими;

И. като има предвид, че авторитарните и нелибералните режими са разработили нови начини и стратегии за привидно спазване на правилата, за да преодолеят сложността на пълното спазване на международните стандарти за наблюдението на избори, без да ги отхвърлят открито; като има предвид, че тези режими се организират помежду си все по-добре в усилията си за осигуряване на международна легитимност за манипулирани избори;

Й. като има предвид, че през последните години сериозността и мащабът на атаките спрямо безпристрастните наблюдатели на избори (включително тормоз, клевети, заплахи, нарушения на правата и физическо насилие) се засилиха, създавайки среда на съмнение и несигурност във връзка с тяхната важна работа; като има предвид, че ЕС счита наблюдателите на избори за защитници на правата на човека;

К. като има предвид, че напрежението между демокрациите и авторитарните режими става все по-геополитическо; като има предвид, че тази тенденция изисква ЕС да изрази своите демократични опасения на най-високо политическо равнище, включително чрез изграждане на по-стратегически съюзи за демокрация и чрез разглеждане на демокрацията като стратегически интерес и като ключов елемент от своите геоикономически и търговски стратегии;

Л. като има предвид, че ЕС следва да възприеме систематичен подход по отношение на правото на участие, включително като демонстрира своята силна привързаност към правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

1. препоръчва на Съвета и на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност:

Осведоменост за правото на участие в действителни избори

а) да планират и да приложат по-решителни действия на ЕС за насърчаване и защита на правото на участие, като част от една много по-широка стратегия за подкрепа на правата на човека и демокрацията;

б) да подчертаят неразривната взаимовръзка между правото на участие в действителни избори и някои други основни свободи, по-специално свободата на движение, свободата на убеждение и на изразяване, свободата на събиране и сдружаване, както и правото на недискриминация, без което ефективното упражняване на правото на участие в действителни избори е невъзможно; да подчертаят освен това важната роля на принципите на правовата държава в това отношение;

в) да включат правото на участие в инструментариума на ЕС за външната дейност;

г) да признаят сериозните трудности, с които хората, живеещи в условията на автократични и нелиберални режими, се сблъскват при достъпа си до безпристрастна информация за изборите и при разграничаването ѝ от спонсорираната от режима пропаганда, включително надеждна информация относно кандидатите, предпочитанията при гласуване и провеждането на изборния процес, което им пречи да разберат дали изборите наистина се провеждат на конкурентна основа и дали предпочитанията на гражданите са отразени в резултатите;

Инструменти и процедури на ЕС

д) да се противопоставят на прокарваната от авторитарните и нелибералните режими идея, че техните граждани са им предоставили мандат в резултат на провеждането на действителни избори; да формулират във връзка с това всеобхватна глобална стратегия на ЕС за противодействие на инструментите, които тези режими използват за легитимиране на изборите, като например фалшиви наблюдатели и групи в сянка за наблюдение на изборите, вместо стандартизирани международни мисии;

е) да засилят връзката между работата по наблюдение на изборите и по-широката подкрепа на ЕС за правата на човека и демокрацията, като се използват политически инструменти и инструменти за сътрудничество; да разглеждат авторитарните стратегии за легитимиране на избори като ранни симптоми на недемократични тенденции и да реагират по съответния начин;

ж) да се противопоставят на усилията на авторитарните и нелибералните режими за създаването на погрешна представа в съответната държава, че техните манипулирани избори са действителни; да обърнат специално внимание на злоупотребите с информационните и комуникационни технологии, които автократичните и нелибералните режими извършват все по-често при провеждането на избори, за да повлияят отрицателно на участието в изборите чрез разпространението на пропаганда и дезинформация и чрез прилагането на ограничения върху достъпа до информация относно идеите на опозицията и нейните кандидати;

з) да признаят решаващата роля на гражданското общество за делегитимирането на манипулираните избори пред местното население; да подкрепят организациите на гражданското общество, защитниците на правата на човека и медиите, включително чрез изграждане на капацитет и изготвяне на комуникационни стратегии, както и чрез събиране на данни за нарушения на правото на участие в действителни избори; да подкрепят по-специално местните наблюдатели на избори, чиито дейности допринасят за засилване на вярата на хората в това, че правото им на участие в действителни избори ще бъде зачетено;

и) да разпространяват информация относно провеждането на действителни избори и правото на хората да участват в тях, в контекста на подкрепата за правата на човека и демократизацията по проектите в рамките на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа и Инструмента за предприсъединителна помощ, включително подкрепа за наблюдателите на избори, в качеството им на защитници на правата на човека; да подкрепят Световния център за правата на човека във връзка с тази цел;

й) да използват инструментариума на ЕС в областта на културната дипломация и международните културни отношения, с цел да се укрепи правото на участие, да се противодейства на посланията на авторитарните и нелибералните режими, които се опитват да легитимират манипулирани избори, и да се укрепи демократичната култура в държавите извън ЕС;

к) да предоставят по-голяма подкрепа за инициативи, свързани с обучения за наблюдението на избори и натрупването на знания;

л) да проучат възможността за въвеждане на постоянна покана за наблюдението на избори в рамките на демократичната клауза в споразуменията на ЕС, Общата схема от преференции и други еквивалентни механизми, предвид демонстрираното нежелание на много държави да изпращат покани до ЕС във връзка с наблюдението на избори; да подкрепят

групата на Парламента за подкрепа на демокрацията и координация на избори и нейната работа, по-специално във връзка с наблюдението на избори;

м) да включат резултатите от мисиите на ЕС за наблюдение на избори като съществена част от цялостната рамка за отношенията между ЕС и съответната държава;

н) да разгледат правото на участие в държави извън ЕС чрез провеждане на диалог на ЕС относно правата на човека;

о) да използват глобалния режим на ЕС за санкциониране на нарушения на правата на човека по отношение на лица, отговорни за извършването на сериозни нарушения на правото на участие и на стандартите за провеждане на демократични избори;

п) да признаят ролята на мисиите на ЕС за наблюдение на избори за предоставянето на доказателства за това дали изборите са действителни и да подобрят допълнително този инструмент, включително чрез засилване на неговата видимост;

Действия на ЕС в рамките на международни форуми

р) да изградят коалиция от демократични държави и многостранни институции, като например Бюрото на ОССЕ за демократични институции и права на човека и Съвета на Европа, с цел да се противодейства по-ефективно на легитимирането на манипулирани избори в рамките на международни форуми, и по-специално ООН;

с) да лансират идеята за разработване на насоки относно правото на участие в избори в рамките на Съвета на ООН по правата на човека, като се осигури по-голямо участие на местни организации на гражданското общество; да направят оценка за това дали Общ коментар № 25 към член 25 от Международния пакт за граждански и политически права може да се доразвие и систематизира, за да се докаже връзката между правото на участие и правата на човека и демокрацията с цел преодоляване на новите предизвикателства, включително дезинформацията в интернет и възхода на авторитаризма;

т) да осъдят подкопаването на международно разработените стандарти, като част от усилията за легитимиране на изборите; да обърнат специално внимание на посланията за утвърждаване на някои алтернативни ценности като източник на легитимност при провеждането на недействителни избори, като например нормативното предимство на националното законодателство пред международните стандарти, религиозни и традиционни ценности, културни особености или програми за приоритизиране на развитието;

у) да направляват усилията за осигуряване на по-голяма видимост на Декларацията на ООН относно принципите за международно наблюдение на избори и работата на организациите, които са подписали тази декларация и

участват активно в наблюдението на избори; да обмислят възможността за актуализиране на списъка на страните, подписали Декларацията относно принципите за международно наблюдение на избори, с оглед на укрепване на доверието в нея и определяне на ясен начин за разграничаване на истинските групи за наблюдение на избори от фалшивите наблюдатели; да проучат начини за подкопаване на легитимността на организациите в сянка и фалшивите наблюдатели на избори;

ф) да насърчават ясното посочване на безпристрастни международни и национални наблюдатели на избори, като например защитници на правата на човека в рамките на съответните многостранни форуми и като част от контактите на ЕС с други международни организации, и да настояват за осигуряване на необходимата защита за безпристрастните наблюдатели на избори, за да могат те да изпълняват задълженията си независимо и безопасно;

2. възлага на своя председател да предаде настоящата препоръка съответно на Съвета и на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност.